

Alled Fou 5

könyv
könyvtár
könyvtáros

1996
január

KÖNYV, KÖNYVTÁR, KÖNYVTÁROS

1996. január

Tartalom

Könyvtárpolitika

Miniszteri levél	3
Együttműködési megállapodás az MKE és a KIK között	4

Konferenciák

W. Salgó Ágnes: Főbb problémák a nemzetközi gyakorlat tükrében	6
P. Vásárhelyi Judit: Régi hazai nyomtatványok adatbázisainak elvei	12
Szalai Enikő: Tudósítás a Magyar Olvasástársaság 8. konferenciájáról	18

História

Sarusi Mihály: Lipták Pali mondja	21
--	----

Könyv és Nevelés

P. Kovács Imre: Régi és mai epizódok a soproni líceumi könyvtár történetéből	28
---	----

Műhelykérdések

Tószegi Zsuzsanna: A legújabb multimédia CD-ROM-ok	38
Nagy Zsoltné: Adalék a kurrens magyar sajtó sajátosságaihoz	45
Palyik Katalin: Gondolatok az elektronikus publikációról	54
Hírlevél a Magyar Könyvtárosok Egyesülete tagjaihoz	57

Lapunk e számában a Vasas Alkotótáborok képzőművészeinek illusztrációiból válogattunk. Művészeti vezető: Buna Konstantin festőművész.

From the contents

Letter of the Minister of Culture and Education to the Board of the Association of Hungarian Librarians (3);

Text of the agreement on cooperation concluded between the Association of Hungarian Librarians and the Chamber of Libraries and Information Institutes (4).

Cikkeink szerzői

P. Kovács Imre, a Köznevelés ny. főszerkesztő-helyettese; *Nagy Zsoltné*, az OSZK osztályvezetője, *Palyik Katalin*, a Békéscsabai Megyei Könyvtár munkatársa; *W. Salgó Ágnes*, az OSZK osztályvezetője; *Sarusi Mihály* író; *Tószegi Zsuzsanna*, az OSZK osztályvezetője; *P. Vásárhelyi Judit*, az OSZK osztályvezetője

Szerkesztőbizottság:

Domsa Károlyné elnök

Csaba Gabriella, Maurer Péter, Poprády Géza, Tóthné Környei Márta

Szerkeszti:

Vajda Kornél

A szerkesztőség címe: 1054 Bp., Hold u. 6. – Telefon: 153-3763

Közreadja: a Könyvtári és Informatikai Kamara, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, az Országos Széchényi Könyvtár

Felelős kiadó: **Poprády Géza**, az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója

Készült az OSZK Nyomdaüzemében

Felelős vezető: **Burány Tamás**

Terjedelem: 5,7 A/5 kiadói ív. Munkaszám: 95.347

Lapunk megjelenéséhez támogatást kaptunk a Nemzeti Kulturális Alaptól

Terjeszti az Országos Széchényi Könyvtár

Előfizetési díj 1 évre 2400 forint. Egy szám ára 200 forint

HU-ISSN 1216-6804

Miniszteri levél

Vajda Erik elnök úrnak
Magyar Könyvtárosok Egyesülete
Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

Az Egyesület elnökségének aggodalmát a könyvtári rendszer egyetlen elemének meghirdetett támogatási terve miatt megértem, hiszen az elmúlt évtizedekben a könyvtárügy fejlesztésére a költségvetésben nem állt rendelkezésre elegendő forrás. A világot átfelvelő és lassan országunkban is kiépülő adatátviteli hálózat összeköti a könyvtárakat, s egyben egymásra utaltságukat is erősíti. A könyvtárak közös munkája, egymás szolgáltatásainak átvétele szakmai és gazdasági kényszer.

Egy könyvtár nem lesz képes sosem a világ dokumentum- és információteremtésének gyűjtésére, de közös könyvtári munkával minden állampolgár számára hozzáférhetővé teheti azt. E munka alapjait megteremtő információs infrastruktúra fejlesztését a jövőben is elengedhetetlennek tartjuk, s tervezzük e kormányzati programon belül önálló könyvtárfejlesztési projekt megindítását is.

A könyvtári rendszer működéséért, fejlesztéséért és a tudáspolitikai feladatok végrehajtásáért felelős tárca nem szemléli a könyvtárakat hagyományos módon, fenntartóik szerint csoportosítva. A könyvtári szolgáltatások extenzív és intenzív igénybevételének növekedése, s ezzel párhuzamosan a könyvtárfenntartás napi gondjainak szaporodása, az információellátási problémák jelentkezése felerősítette a könyvtári rendszer újraszervezésének és szakmai fejlesztésének igényét.

A könyvtárfenntartók forrásainak szűkülésével a korábban országos vagy regionális méretben szolgáltatásokat nyújtó könyvtáraknak csökken a teljesítőképességük. Elsősorban saját fenntartójuk igényeinek kielégítésére törekednek, s a hatókörükön túlmutató feladatok finanszírozását a kormányzattól várják. Tartalékaik elfogytak, s a gazdaságos, közös fejlesztéseknek még nem alakultak ki a jogi, pénzügyi stb. feltételei. Ezért az állam és a könyvtárfenntartók közös – szerződésben rögzített – felelősségét tükröző költségvetési fedezet biztosításának előfeltétele számos szakmai kérdés tisztázása és törvényben való rögzítése.

A könyvtárügy súlyponti kérdéseivel foglalkozó szakmai fejlesztési koncepció kidolgozásában munkatársaim is részt vettek. A már kidolgozott előzetes rendszerterv megvitatását a tudáspolitikai illetékeseivel még ebben az évben szeretnénk megkezdeni, s elfogadása esetén sor kerülhet egyes irányainak részletes kimunkálására is.

A tárca kidolgoztatta és a költségvetési tárgyalásoknál képviseli „A felsőoktatást szolgáló könyvtári hálózat korszerűsítési tervé”-t, amely a nemzetközi trendek és a fent említett rendszerterv nyomán figyelembe vette a hazai szakiro-

dalmi és információs rendszer majdani kiépítésének szükségességét. A könyvtárakat szelektíven, szolgáltatás, funkciórendszer, hatókör szerinti besorolásuk figyelembevételével kívánja fejleszteni.

Az ország legkisebb könyvtárának számára is szolgáltatásokat előállító nagykönyvtárak fejlesztési prioritása mellett hirdettük meg a könyvtárak éve programot. Tudjuk, hogy a közművelődési könyvtárak valamennyi problémáját nem oldjuk meg 1996-ban. Támogatásunkkal elsősorban fenntartóik figyelmét szeretnénk felhívni a két legégetőbb kérdés megoldására: az állománybeszerzési keretek növelésének szükségességére és az országos adatátviteli hálózathoz való csatlakozás sürgősségére.

A könyvtári-információs rendszer fejlesztése a kormányzat által végrehajtandó stratégiai befektetésnek tekintendő. A magyar tudomány és kultúra teljesítményének közvetítése érdekében a könyvtári törvény előkészítő munkálatainak felgyorsításával párhuzamosan tervezzük kidolgozni a szakkönyvtárak közös munkálataiként megvalósuló nemzeti adatbázisok építésének támogatási rendszerét.

Remélhetőleg az 1996-os esztendő jelentős előrelépést eredményez a könyvtárügy egészének fejlődése szempontjából, s a tennivalók megvalósításában továbbra is számíthatunk a könyvtárostársadalom segítségére.

Budapest, 1995. november 20.

Üdvözlettel

Dr. Fodor Gábor

[A leköszönő miniszter utal levelében a jövőre is. Az ezzel kapcsolatos kérdésekről utódját szeretnénk majd megkérdezni. Remélhetőleg mihamarabb közölhetjük az interjút az MKM új miniszterével, Magyar Bálinttal.]

Együtműködési megállapodás

*a Magyar Könyvtárosok Egyesülete
és
a Könyvtári és Informatikai Kamara
között*

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) és a Könyvtári és Informatikai Kamara (KIK) elengedhetetlennek tartja, hogy a két szervezet – önálló arculatának és cselekvési szabadságának teljes megóvása mellett – a lehető legszorosabban együttműködjön a könyvtárak (és szaktájékoztató intézmények) és a könyvtárosok (és szaktájékoztatók), ill. tágabban a könyvtárhasználók/információhasználók érdekében. Az alábbi megállapodás ezt a célt szolgálja.

1. Az MKE és a KIK bármelyike bármely területen kezdeményezhet együttműködést (közös tevékenységet, közreműködést a másik szervezet tevékenység-

gében, kölcsönös tájékoztatást stb.). A másik fél köteles a kezdeményezést megvizsgálni és arra reagálni.

2. A felek kötelezik magukat, hogy egyikük sem lép fel a könyvtári szakma kizárólagos képviselőjeként.

3. A felek az elnökségi ill. képviselőtestületi üléseken tárgyalt, a másik fél érdeklődésére számot tartó kérdésekről és az ott hozott döntésekről a KIK Híradójának, ill az MKE Hírlevelének, valamint a jegyzőkönyvek megfelelő részeinek megküldésével tájékoztatják egymást.

4. A 3. alatt említett ülésekre a felek – a kölcsönös érdekű pontok tárgyalására – szükség szerint meghívják egymás képviselőit.

5. A felek törekszenek arra, hogy a könyvtárak felügyeletéhez, a könyvtárügyön kívüli szervezetekhez, ill. a társadalom szélesebb rétegeihez eljuttatni kívánt ajánlások, javaslatok közös MKE/KIK állásfoglalások legyenek.

6. A felek kölcsönösen – titkárságaik útján – előzetesen tájékoztatják egymást rendezvényeikről, ill. akcióikról, legalább is ami az országos (központi) rendezvényeket, akciókat illeti. Törekszenek e tájékoztatás kiterjesztésére a szervezetek/tagozatok rendezvényeire is. E tájékoztatás célja – az időpontok ütközésének elkerülése mellett – közös rendezvények, akciók szervezése.

7. A felek kölcsönösen tájékoztatják egymást nemzetközi kapcsolataikról (új kapcsolatok, lényegesebb események), és törekszenek e kapcsolatok összehangolására.

8. A felek kölcsönösen megküldik egymásnak kiadványaikat.

9. A felek támogatják az MKE szervezetei és a KIK tagozatai közötti közvetlen kapcsolatokat és együttműködést. E célból kicserélik szervezeteik/tagozataik címjegyzékét.

A jelen megállapodást az MKE elnöksége és a KIK képviselőtestülete jóváhagyta. A megállapodás mindaddig hatályban marad, míg valamelyik fél módosítását vagy megszüntetését nem kezdeményezi. E megállapodással a korábban kötött megállapodás érvényét veszti.

Budapest, 1995. november 29.

Vajda Erik
az MKE elnöke

Zalainé Kovács Éva
a KIK elnöke